Менеджменттегі мотивациялау

Сұрақтар

- Мотивация түсінігінің мәні және даму кезеңдері.
- Психологиялық әдістерді басқаруда пайдалану талпыныстары.

Мотивация дегеніміз –

- көздеген мақсатқа жету үшін өзін және басқаларды жұмысқа ынталандыру. Мотивация адамдарда болатын әртүрлі қажеттіліктерге негізделген.

Мотивация жағдайында екі түрлі сыйлыққа ие болады:

1. ішкі сезімдік сыйлық,
2. сыртқы сыйлық

- Ішкі сыйлықты жұмыстың өзі береді, яғни адамның өзінің жасаған еңбегіне іштей
- қанағаттануы.
- Сыртқы сыйлықты ұйым береді, яғни орындалған жұмыстың бағалануы. Мысалы, еңбек ақы, қызметін жоғарылату, марапаттау, қосымша ақы төлеу жатады.

- Мотивацияның екі теориясы бар:
- Ø Мотивацияның маңызды теориясы
- Ø Мотивацияның іс жүргізу теориясы
- Мотивацияның маңызды теориясы – адамдардың көздеген мақсатына қарай әрекет
- етуге мәжбүр ететін іштей талаптануды теңестіруге негізделген.
- Мотивацияның іс жүргізу теориясы адамдардың көзқарасын, түсінігін ескере отырып, олардың өздерін қалай ұстайтындықтарына қарай негізделген.

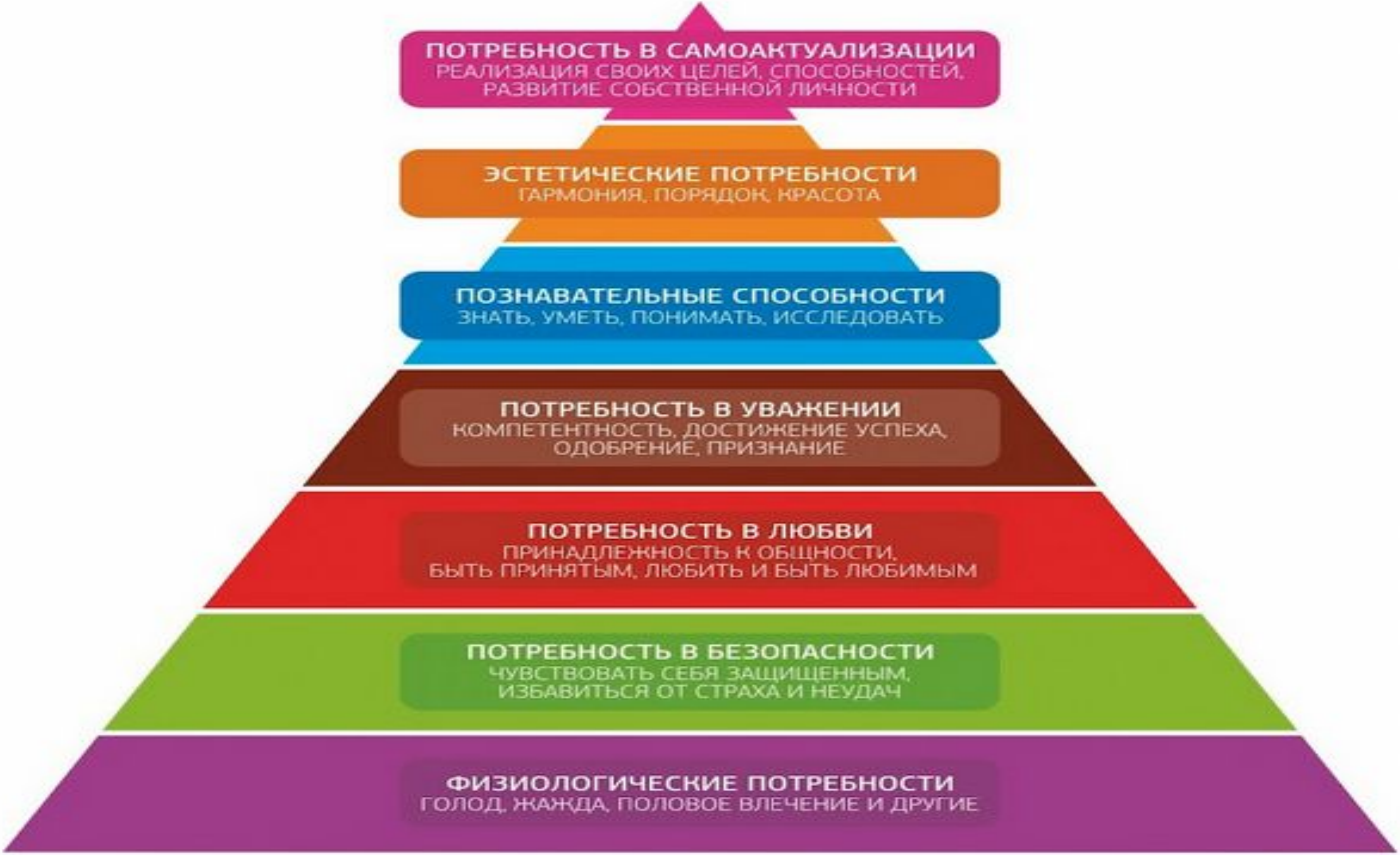
ПОТРЕБНОСТЬ В САМОАКТУАЛИЗАЦИИ
РЕАЛИЗАЦИЯ СВОИХ ЦЕЛЕЙ, СПОСОБНОСТЕЙ, РАЗВИТИЕ СОБСТВЕННОЙ ЛИЧНОСТИ
ЭСТЕТИЧЕСКИЕ ПОТРЕБНОСТИ
ГАРМОНИЯ, ПОРЯДОК, КРАСОТА
ПОЗНАВАТЕЛЬНЫЕ СПОСОБНОСТИ
ЗНАТЬ, УМЕТЬ, ПОНИМАТЬ, ИССЛЕДОВАТЬ
ПОТРЕБНОСТЬ В УВАЖЕНИИ
КОМПЕТЕНТНОСТЬ, ДОСТИЖЕНИЕ УСПЕХА, ОДОБРЕНИЕ, ПРИЗНАНИЕ
ПОТРЕБНОСТЬ В ЛЮБВИ
ПРИНАДЛЕЖНОСТЬ К ОБЩНОСТИ, БЫТЬ ПРИНЯТЫМ, ЛЮБИТЬ И БЫТЬ ЛЮБИМЫМ
ПОТРЕБНОСТЬ В БЕЗОПАСНОСТИ
ЧУВСТВОВАТЬ СЕБЯ ЗАЩИЩЕННЫМ, ИЗБАВИТЬСЯ ОТ СТРАХА И НЕУДАЧ
ФИЗИОЛОГИЧЕСКИЕ ПОТРЕБНОСТИ
ГОЛОД, ЖАЖДА, ПОЛОВОЕ ВЛЕЧЕНИЕ И ДРУГИЕ

- А.Маслоудың көзқарысы «қажеттілік иерархиясы» деп аталады.
- 1. Физиологиялық қажеттілік өмір сүру үшін қажет. Бұған жалпы адамдардың тыныс тіршілігі үшін, ауа, су, баспана, демалу, тамақ сияқты қажеттіліктер жатады.
- 2. Қауіпсіздік, қорғану қажеттілігіне қоршаған орта тарапынан болатын физикалық және психологиялық қауіп қатерден қорғану қажетілігі жатады.
- 3. Әлеуметтік қажеттілік – бір немесе біреуге қатысты сезімі, өзіңді біреулердің құрметтеу сезімі, әлеуметтік қарым-қатынас, сүйемелдеушілік сезімдері жатады.
- 4. Құрметтеу қажеттілігі - өзін-өзі құрметтеу, жеке басының жетістіктері, біліктілігі, басқалардың өзін құрметтеуі жатады.
- 5. Өзін-өзі көрсету қажеттілігі - өзінің жеке басының өсіп жетілуін, барлық мүмкіндіктерін жүзеге асыру қажеттілігі.

- Мотивацияның іс жүргізу теориясы 3-ке бөлінеді:
- *Үміттену* – жұмсалған күш-жігермен алынатын нәтиже арасындағы байланыс;
- *Әділеттілік* – екі адамның жұмыс орындауын салыстыру арқылы бағалау;
- *Портер-Лоулер моделі* – қажетсіну, үміттену, әділеттілікті көтермелеу, еңбек нәтижесіне қанағаттану сезімі